

Asia: OM 31/41/2015

Lapsenhuoltolain uudistaminen

Yleistä

Onko teillä yleistä lausuttavaa työryhmän ehdotuksesta?

Laki on vanha ja kaipaa uudistamista. Suomessa vihdoinkin siirrytään nykyaikaan ja siihen, että isää pidetään tasavertaisena huoltajana, vanhempana ja aikuisena. Lapsen oikeutta tavata isäänsä pidetään tärkeämpänä ja ollaan lähempänä tasa-arvoista vanhemmuutta.

Lähes poikkeuksetta äiti on lähihuoltaja ja isä tapaaja/etävanhempi. Kun asioita kaiveltaisiin hiukan syvemmältä ja tiedettäisiin todelliset lähtökohdat erolle, niin asioihin voisi tulla muutos mutta nyt näkökannaksi ei kelpaa kuin lähivanhemman sana. Osa isistä ei halua tavata lapsiaan. Mutta jos isä haluaisi tavata lapsiaan, voi olla että äiti ei anna siihen mahdollisuutta.

En yleistä, mutta suurimmaksi osaksi kun lastenvalvojalle mennään ja isän istuessa vastaanottotuolissa hänellä ei ole minkäänlaista arvoa. Ei isänä, ei vanhempana, eikä huoltajana. On aivan sama mitä isä yrittää toiselle osapuolelle (äidille) ehdottaa. Äiti sanelee kaiken. On turha ehdottaa mitään, mikä liittyisi esimerkiksi tapaamisten pidentämiseen. Tai ainahan ehdottaa voi, mutta viime kädessä äiti sanelee täysin sen, miten mennään. Lastenvalvoja ei ota asiaan minkäänlaista kantaa. Lastenvalvojan tehtävä on vain kirjoittaa tapaamissopimukset puhtaiksi ja vahvistaa sopimukset ja kertoa millaiset suositukset heillä on. Ei minkäänlaista ehdotusta vanhempien suuntaan, että lapsi saisi tavata isäänsä useammin tai pidemmän aikaa. Täytyisi olla valmiina jonkinlaiset lähtökohdat esimerkiksi siihen kuinka paljon lapsi saa tavata isäänsä. Ei voida mennä enää niin, että valvoja kehoittaa sopimaan keskenään ja kirjoittaa vain sopimuksen allekirjoitukset.

Katkeria, jätetty avio- tai avopuoliso taikka seurustelukumppani saattaa olla niin kostonhaluinen, että ottaa lapsen aseeksi keneltäkään kyselemättä. Aloittaa huoltokiusaamisen ja vieraannuttamisen yhteiseen lapseen tai lapsiin. Tapaajavanhempi ja lapsi saavat kärsiä koston ilmapiiristä ja seurauksista. Pahimmillaan lähihuoltaja/vanhempi sepittää valheellisia juttuja ympäristöönsä ja mitätöi tapaajavanhemman huoltajuutta, huoltotaitoja ja muutenkin isänä (vanhempana) olemista.

Esimerkkejä huoltokiusaamisen ja vieraannuttamisen välikappaleena käytetyistä lapsista on monia. Seurauksena on päihde- ja mielenterveysongelmaisia lapsia ja isiä. Jotkut saattavat toteuttaa sen viimeisimmän skenaarion ja lopettaa elämänsä tässä kärsimyksessä. Koskee sekä isiä ja lapsia. On tutkittu, että tapaajavanhempi kokee vieraannuttamisen omasta lapsestaan pahempana kuin kuoleman.

Lapsi miettii, miksi äiti puhuu lapsestaan kaikille pahaa ja isää ei saa tavata. Isä yrittää kaikkensa jotta lapsi saisi tavata häntä ja petaa hyvää huomista lapselleen. Koneisto ei huolehdi tapaajavanhemmasta eikä hänen oikeuksistaan tai mielenterveydestään. Tapaajavanhempi on vailla oikeuksia.

Onneksi laki uudistuu, koska me emme etene nykyisen lain puitteissa minnekään, vaan jyräämme paikallamme ilman valoista ja parempaa tulevaisuutta lapsille. Laki tarvitsee uusimista. Jos lakia ei uudisteta, tulemme tulevaisuudessa näkemään enemmän päihde- ja mielenterveysongelmaisia nuoria ja tapaajavanhempia.

Mahdollisia lisäyksiä tulevaan lakiin:

1. Isyyden vahvistus ja tunnustus jo raskausaikana. (Tällä hetkellä isä ei saa välttämättä tavata lastaan ennen isyyden vahvistamista ja tunnustamista)
2. Dna-testi pakolliseksi isyyden vahvistamista ja tunnustamista varten.
3. Vauvan ja pienen lapsen tapaamisoikeus. Selvät ja järkevät ajat normiksi, kuinka paljon lapsi saa tavata isäänsä. Yhden vuoden iässä kerran viikossa yöksi ja kahden vuoden iässä kaksi kertaa viikossa yökylään. Ikävuosien mukaan yökyläilyt. Pienten lapsien ja vauvojen tapaamisajat kuitenkin tuntimääräisiksi ja niin, että kun lapsi kasvaa, aikaa nostetaan kuukausittain. Alussa tapaamisia pitää olla tiheästi monta kertaa viikossa. Jotta tämä tapahtuisi, asia tarvitsee seurantaa.
4. Vieraannuttaminen ja huoltokiusaaminen rangaistavaksi teoksi. Jos näyttöä löytyy niin rikoksente kijää täytyy rangaista esimerkiksi sakkorangaistuksella.
5. Yhteishuoltajuus normiksi. Ellei taustalla ole mielenterveysongelma, päihdeongelma tms.
6. Vuoroasuminen normiksi
7. Juhlapyhät vuorovuosin. Tämän lisäksi lapsella on oikeus tavata tapaajavanhempaansa pidempiä jaksoja esimerkiksi lomillaan vähintään puolet loman pituudesta.

8. Lastenvalvojille, jotka käsittelevät tapaamissopimuksia, tulee järjestää koulutus vieraannuttamisen tunnistamiseksi.

9. Lapselle tulee voida merkitä kaksi kotia. Erotilanteessa lapsella on kaksi tasavertaista kotia, joissa hänellä on oikeus viettää yhtä paljon aikaa. Samalla poistetaan käsitteet lähivanhempi ja etävanhempi, sillä on vain kaksi tasavertaista lapsen vanhempaa.

10. Lapsilisän sekä muiden taloudellisten etuuksien tasapuolinen jako vanhempien kesken.

11. Lastenvalvojien täytyy osallistua enemmän sopimuksien syntyyn ja sovittelua lain puitteissa tasavertaisesti lapsen etua ajatellen.

12. Lapsen kuljettaminen huoltajien välillä tasataan.

Lapsenhuoltolain yleiset säännökset (1. luku; 1-5 c §)

Lausuntonne ehdotetuista säännöksistä?

-

Huoltajat ja tapaamisoikeus (2. luku; 6-12 §)

Lausuntonne ehdotetuista säännöksistä?

-

Oikeudenkäynti (3. luku; 14-17 §)

Lausuntonne ehdotetuista säännöksistä?

-

Huolto- ja tapaamisriitojen tuomioistuinsovittelu (3 a. luku; 17 b ja 17 d §)

Lausuntonne ehdotetuista säännöksistä?

-

Vieraassa valtiossa annettu päätös ja lapsen palauttaminen (6. luku; 39 ja 41 §)

Lausuntonne ehdotetuista säännöksistä?

-

Asetuksenantovaltuus (7. luku; 49 §)

Lausuntonne ehdotetusta säännöksestä?

-

Liitelait

Onko teillä lausuttavaa liitelakeihin ehdotetuista muutoksista?

-

Vaikutukset

Onko ehdotuksen vaikutukset mielestänne arvioitu asianmukaisesti?

-

Muuta

Onko teillä muuta lausuttavaa työryhmän ehdotukseen liittyen?

-

Petri Henell
Isät lasten asialla ry/Oulu